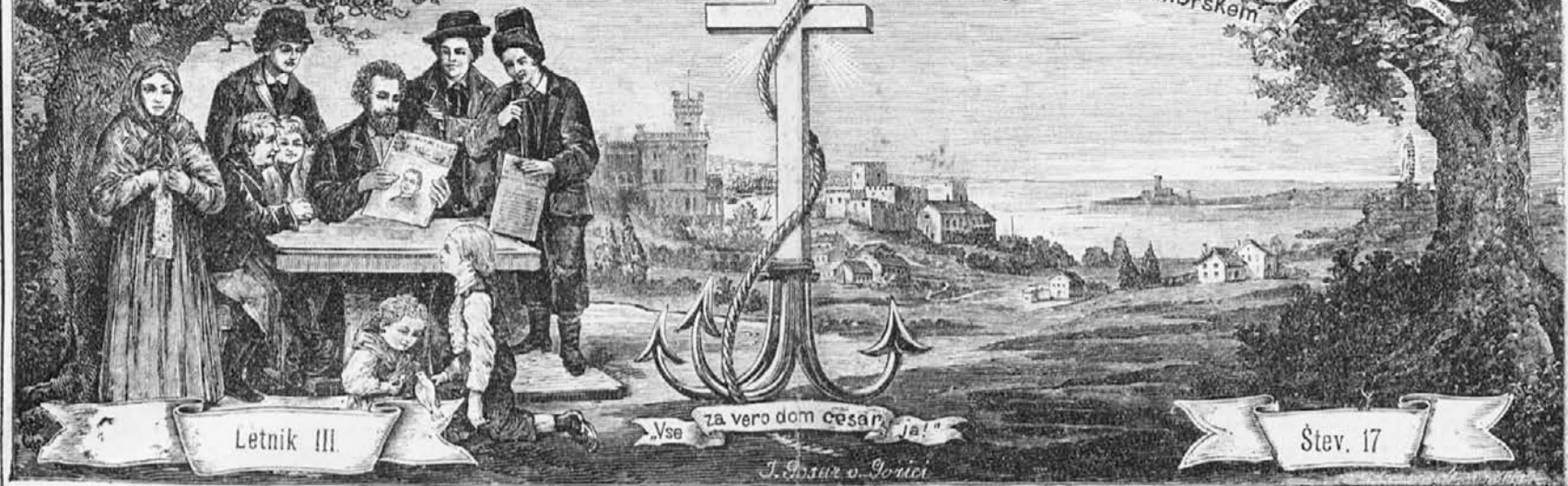

PRIMORSKI LIST

Poučljiv list za

slovensko ljudstvo na Primorskem

Letnik III.

Vse za vero dom cesarja!

J. Posar v Gorici

Štev. 17

„Primorski List“

izhaja vsaki prvi, drugi in četrti četrtek v mesecu.
Cena za celo leto 1 gl. za pol leta 50 nov. Posamezne številke se prodajajo v šolskih in nunskih ulicah po 4 nov.

V Gorici, dne 12. junija 1895.

Uredništvo in upravnništvo

mu je v Gorici, Travnik št. 13. — Nefrankovana pisma in ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Oglase in naznanila sprejema upravnništvo po pogodbi.

Ali je narodnost na poti katoliški politiki?

„Otresite se mlačnosti.“

Naš list je vže večkrat prav odkritosrčno ponujal prijateljstvo in bratovščino italijanskim sobratom, ako pokažejo dobro srce tudi Slovencem. Njim torej, ki imajo dobro srce, naj si bodo Slovenci ali Italijani, veljajo naslednje besede. Prof. Alpi je potožil Sv. Očetu Leonu XIII. da naša katoliška dela premalo vspevajo. To je res; o tem vsi tožimo: visoki gospodje in mi siromaki, ki peš hodimo. A kaj radi zvrčamo vso krivdo na — narodnost. N. pr. Dobro bi bilo, da bi se ustanovila v Gorici katoliška gimnazija, ali kedo naj združi Italijane s Slovenci? Dobro bi nam prišla vsaj ena cerkvena hiralnica, vsaj dve veliki sirotišči ali s kakim poslovnim jezikom? Dobro bi bilo za mesto in okolico katoliško rokodelsko društvo in delavsko ali kako? ali italijansko ali slovensko? I. t. d. i. t. d. Sklep takih pogovorov je: Dobro bi bilo, ali pri nas ni mogoče; pri nas so druge razmere. Tako se lepo izgovarjamo pa zmajemo z rameni. Ali bo pa tudi naš Gospod Jezus Kristus sprejel tak izgovor, je drugo vprašanje, da, niti ni vprašanje, ker tako izgovarjanje prav gotovo ne bo obveljalo pred Bogom. Narodnost namreč nikakor ni na poti katoliški ideji. Komur je narodnost sovraštvo do drugih ljudstev, koja ne govorè njegovega jezika; komur je narodnost vse in nad vse tudi nad vero, ž njim gotovo ne moremo shajati. Tako pa so razumeli narodnost judje in liberalni narodnjaki. Ž njimi torej ne moremo. Toda katoličanu pomeni narodnost: ljubezen do svojega ljudstva, čegar jezik in književnost ljubi, čegar zgodovino s veseljem premišljuje, čegar gospodarstvo, poštenje, neodvisnost in napredek pospešuje in brani. Ta ljubezen je popolnoma naravna, je od Boga, ker Bog je narode vstvaril. Zatorej pa narodna ljubezen ne more biti nasprotna krščanski veri, ki je vera večne ljubezni Srca Jezusovega. Kaj pravimo nasprotna? Narodnost je pomoč katoliški veri. Mislimo si blagovestnika, (misijonarja), koji pride mej paganski narod. Kako naj začne svoje sv. apostolsko delo? Naj prej se nauči jezika, se seznanj z ljudstvom, z njega zgodovino in oliko, z njega željami in težnjami. Tedaj pa je neobhodno potrebno, da pokaže narodu dobro srce. Narod mora spoznati v njem prijatelja, koji ima ž njim dobre namene. S tem bo ljudstvo pridobil za Jezusa Kristusa. Naj bi pa oni blagovestnik (misijonar) posmehoval se ljudem in njih narodnemu jeziku, narodnim običajem, naj bi zaničevalno izražal se o njih omiki in o njih narodnosti, naj bi jim prepovedoval domači jezik i. t. d. — ljudstvo

bi mu posvetilo v kraje, od koder je prišel. Po pravici, kajti Kristusovega apostola se ima spoznati po ljubezni in ne po zaničevanju ali po narodni nestrpnosti. To načelo ali pravilo je temelj katoliško cerkve, ker je postavljeno od Jezusa Kristusa. Duhovnik torej in posvetnjak, ki hočeta delati za katoliški napredek, ki hočeta delati za Kristusa, morata nositi v srečo ljubezen in dobrotnost do naroda. Kdor pa te ljubezni nima, naj se svetega dela niti ne loti.

Iz tega je razvidno, da narodna ljubezen ni nasprotna katoliški veri, marveč da jej je v podporo. Zakaj se torej pri nas tožijo katoliški možje, da narodnost zavira krščanska dobra dela iz katoliško politiko? Pri nas so voditelji narodnosti ljudje brez vere, deloma liberalci deloma judje. Ti veljajo za pristne narodnjake. Njih glasila („Corriere“, „Piccolo“, „Indipendente“, „Paese“, i. t. d.) imajo zdaj besedo, kjer se gre za narodne pravice in za narodno čast. Njim pa je narodnost sovraštvo do Slovanov. A naši konservativni možje so glede narodnosti vedno v strahu, da se zamerijo tim narodnjakom. Kakor liberalci tako se tudi nekateri konservativci branijo vsake slovenske besede, še celo v cerkvi, kjer bi se vender le vsakemu kristjanu moralo razširiti srce od ljubezni. Naravno je, da Slovani nimajo zaupanja do take stranke. Kako naj poslušajo take apostole, kateri se jim le posmehujejo, ter je zaničujejo ali vsaj prezirajo, kateri nimajo ene dobre besedice za njih naravno blaginjo in za njih narodne pravice in časti? Naj se torej gospodje ne čudijo, ako se naj boljši katoliški možje izogibljujejo katoliških društev, ako ne marajo niti cerkvenih bratovščin ako jim vračajo časopise, ako jim sploh ne zaupajo. Kako naj pač zaupam možu, kateri je ves iz sebe, ker sem izpregovoril par slovenskih besed? Se celo c. kr. vlada, da, še celo socialisti so nam bolj prijazni ko nekateri katoliški možje.

To je poglavitni razlog, zakaj ne vspevajo katoliška dela na Primorskem.

Poreče nam morda kedo, da so le trije ali štirje tako nestrpni in ne vsi. To menimo tudi mi, a kaj nam pomagajo vsi drugi, ako se dajo strahovati od treh ali štirih?!

Ako hočemo torej, da bo blagoslov Sv. Očeta poživil katoliško življenje na Primorskem, moramo biti res katoličani v popolnem pomenu besede t. j. imeti moramo dobro srce za vse.

Poglavitna načela krščanskih socialistov.

„Prim. Lista“ čitateljem je vže znano, da se je ministerstvo obrnilo do sv. Očeta, naj bi zmagovalno krščansko stranko obsodil in zlasti duhovščini odsvetoval vsa-

ko podpiranje one stranke. Kakor je prvoboritelj te stranke knez Aloizij Lichtenstein izvedel, zatožili so krščanske socialiste štirih naglavnih grehov. Te obtožbe in njih veljavo je knez Lichtenstein na shođu 17. m. m. temeljito pojasnil. Da bodo naši čitatelji še boljše spoznali to mlado stranko, navedemo glavne misli iz Lichtensteinovega govora:

Obtožbe.¹⁾

„Obtožbe, katere je naša diplomacija v Rimu navajala proti nam, so te-le štiri:

1. Mi smo v verskem oziru nekorektni; veljavo sv. Očeta sicer na videz priznavamo, v resnici pa jo malo cenimo in često zlorabljamo.
2. Mi preziramo veljavo škofov ter jo celo spodkopujemo.
3. Mi smo sovražniki države in cesarske rodovine.
4. Mi smo socialni demokratje in nasprotniki zasebnega imetja.

Zagovor.

Tem izmišljijam nasproti povemo resnico:

1) Mi smo pred vsem dobri kristijani in katoličani. Nikdo nam ne more dokazati le jedne črke, katero bi bil kdo od nas goveril ali zapisal proti verskim in npravstvenim naukom naše cerkve ali proti nje bistvu primerni hierarhični disciplini. Pač pa nam mora vsakdo, ki sodi nepristranski, priznati, da je z našimi političnimi vspehi jednako se krepila krščanska zavest v ljudstvu, da se že tudi na zunaj kaže, kako velikanske spremembe v mišljenju so se zvršile na Dunaju, da se cerkve zopet polnijo, da se prebivalci vdeležujejo cerkvene bogoslužja, vzlasti da se splošno in z veseljem vdeležujejo sprevodov presv. R. Telesa. Mi smo našemu ljudstvu odvzeli strah pred ljudmi, ali bolje strah pred židji in smo je učili, da je ponosno na svojo vero. Mi smo zopet vzpostavili na Dunaju znamenje sv. križa, katero so skozi desetletja naše bojzljive oblasti prepuščale poniževanju in mu konečno nedostojno odločile zadnji zapuščeni kot.

2) Mi radostni tukaj izjavljamo svoje neomejeno in navdušeno zvestobo, vdanost in ljubezen vidnemu poglavarju cerkve, namestniku Kristusovemu, Leonu XIII. Kakor v vseh drugih verskih in npravnih naukih pokorno priznavamo njegovo-nezmotljivo učeniško oblast, tako smo vzlasti pokorni, hvaležno občudujoč ona vzvišena socialna načela, katera nam je označil v okrožnici „Rerum novarum“. S tem je Leon XIII. krščanski socialni preosnovi družbe pokazal pot, a jo tudi nastopil in priredil. Ka-

¹⁾ Iz naj boljšega vira vemo, da se je obtožba res tako glasila. Leo XIII jim je posvetil!

toliška cerkev razširjena povsod obsega ves svet, korenine njene pa segajo v srce vseh narodov. Njena organizacija obsega najširši delokrog in ima najgloblje podlago mej vsemi dušnimi silami, ki vplivajo na človeštvo. Katoliško duhovništvo je hierarhično telo, obsegajoče 100 000 jednako šolanih in jednako mislečih mož pod enotnim vodstvom. Z načrtom socialne preosnove je tedaj Leon XIII. dal mu ob enem orodje, ki je do cela primerno velikosti načela. Svet pretresajoči ideji, od katere vresničenja je odvisev blagor prihodnjih rodov, je Leon XIII. kot duhovni monarh dal na razpolago svojo armado, sredstvo nepremagljive dvigalne moči. Ou je jeden največjih papežev, ker je stoječ na odločilni točki v zgodovini razvoja človeštva pojasnil popolno soglasje krščanskega npravnega zakona s hrepenenjem delavskih vrst po zboljšanju njihov gmotnega stanja in izjavil, da le one državne oblasti, vlade in družbe zaslužijo ime krščansko, katere se ob enem potezajo za npravno in gmotno zboljšanje ljudstva.

3) Mi bodemo nadalje vsikdar priznavali avtoriteto svojih škofov v njih pastirskem delokrogu ter jim skazovali v tem oziru svojo popolno vdanost; v političnih in gospodarskih vprašanjih pa smo, kakor vsaka druga stranka, do cela neodvisni. Ta neodvisnost nam je neobhodno potrebna, ako hočemo vspešno delovati kot stranka. Nikdar nam ni nedostajalo spoštovanja nasproti višjim pastirjem svojim; uprav zaradi tega prav lahko ovržemo vsaka taka sumničenja. Vzlasti pa, ako jih je izcimilo baš isto židovsko-liberalno časopisje, ki že na decenije ponižuje in izpodkova moč našega episkopata. Quis tulerit Gracchos de seditione querentes?

4) Nič manj bridko se čuti zvesto dunajsko in nižeavstrijsko prebivalstvo, ki stoji za nami, razžaljeno, ako se mu očita, češ, da mu ne dostaje patrijotičnega in dinastičnega duha in mišljenja. Svoje shode in zborovanja vedno zaključujemo z „hoch“-klici na Nj. veličanstvo ter počoč cesarsko pesem. To se ne godi na videz, to je naravni in najbolj umestni izraz notranjega prepričanja. Vsak človek, ki ima zdravo pamet in priložnost občevati z našim vrhim ljudstvom, ve in zaa, da je z dušo in telesom udano starodavni habsburški državi, udano svoji staroslavni dinastiji.

5. Slednjič naj mi bo dovoljene, da izpregovorim še par besedij o onem abotnem liberalnem sumničenju, kakor da bi mi krščanski socialisti pripravljali pot socialni demokraciji. Kako pa potem to, da nas baš ti socialni demokratje tako srdito črtijo? Če bi nas cenili samo kot stranko nejasnih in polovičarskih pojmov, bi nam pač ne nasprotovali, temveč še podpirali bi nas.

L I S T E K

1.

Stari pagani so se bali vsega, mi se bojmo — Enega!

Bili so časi, ko je blodil svet še po temi nevere. Svetila ni še na svetu luč resnice: vsak je trdil svoje in živel po svoje. Da je bilo takrat res jako mračno v človeških srcih, dokažejo naj vam, dragi bralci, resnični vzgledi, o katerih nam poročajo zanesljive priče.

Rimskemu cesarju Domicijanu proročeval je neki zvezdar (vedež), da ga ubije hišni človek. Radi tega bal se je mogočni cesar tako, da je ukazal vse svoje sobe pokriti s zrcali (špeglami), da bi videl vse, kar se godi v kateremkoli kotu.

A le še večji plašljivec je bil cesar Tiberij. Sezidal si je hišo globoko pod zemljo, v katero je pobegnul vselej, kadar je gremelo in treskalo in ni se upal na dan, dokler mu niso povedali, da je nebo jasno. Kaj se vam zdi, ali ni bil smešen ta strah cesarjev? —

Pa še nekaj lepšega imam, da vam povem, nekaj o kralju Antemonu. Ta je bil tako zajčjega srca, da je kar strepetal od strahu, ako mu je le muha pri-

Ravno zaradi tega pa, ker dobro vedó, da mi nikakor ne delamo zanje, ker jih dan za dnem skušnaja učí, da tisti sloji naroda, katere pridobimo mi, so izgubljeni za-nje — vprav zaradi tega nas socialni demokratje sovražijo tako odkritosrečno. In mi priznamo, da imajo vzrokov dovolj sovražiti nas. Ni ga večjega nasprotnika, kakor je oni mej nami in socialnimi demokrati! Socialni demokrati hočejo odpraviti lastninsko pravico bodisi gledé zemljišča bodisi gledé industrije in obrtnije — vse naj bi bila lastnina vseh ljudi kot celota. Mi krščanski socialisti pa hočemo tistim, ki so si še iz prejšnjih časov kaj obdržali, t. j. kmetom in rokodelcem to njih mivico privatne posesti ohraniti; tistim pa, ki so se vsled neugodnih delavskih razmer pogreznili mej proletarijat, bi radi potom skrbnega zakonodajstva pripomogli zopet do osiguranega posestva! Krščansko pravičnost, primerno odškodnino delavcu, ki mu omogoča npravno domače življenje in pravi napredek — sploh vse ono, kar zahteva enciklika Leona XIII., stavili smo si mi kot svoj cilj.“

Poslušalci so ta program burno odbravali, kar nam priča, da se krščanskim socialistom od dne do dne bolj čistijo pojmi, in da prevladava mej njimi resnično krščanski duh.

Proč z javnimi plesi!

1. Kaka bodi mladina.

Dan v dan čujemo pritožbe, da naša mladina je zmerom slabša, da s starim rodom zamirajo moške, ostavljajo zemljo značaji. In res! Kdor s bistrim očesom motri nehanje in dejanje naše mladine, le temu ne bo oporekal. Z malimi častnimi izjemami je zapravljava, neznačajna, kakor bi ne imela resnih namenov. To velja tudi o slovenski okoličanski mladini in kdor jo ljubi, izvestno, če tudi s krvavečim srcem, podpiše sodbo, da slovenski mladeniči v goriški okolici se skoro nič več ne razlikujejo od svojih laških mojstrov. Resnično, naši mladeniči ne zaostajajo za svojimi laškimi tovariši ni v preklinjanju, ni v nezmernem popivanju, ni v strastnem pohajanju po plesnih semnjih in le v enem, — kar jih ponižuje — v narodnem ponosu so daleč za njimi.

In prav ta okolnost je živ dokaz, da je umestno in zares potrebno, da vsi v to poklicani, duhovni in posvetni, stojé skrbno čuječi na straži za mladino. Mladina ima bodočnost.

Dobra mladina, — dober, kreposten rod; varčna, štedljiva mladina, — skrbni, zavedni gospodarji in očetje; pošteni mladeniči — samostojni, značajni možje. Če pa

brenčala mimo ušes. Ako je šel pa kam iz hiše morali so mu držati hlapci nad glavo železno nebo, ker se je bal, da bi mu ne padlo kaj na glavo.

Koga ne bi lomil smeh, ako bi slišal, da je bil neki rimski gospod tako boječ, da ni hotel prebivati pod streho, temveč je živel vedno zunaj na planem, ker je bil v strahu, da bi se ne podrla hiša nanj? —

Neki drugi se pa ni hotel umivati z vodo samo od strahu, da ne bi utonil.

Neki kralj je pa prepovedal, da se ne sme v vsem kraljestvu nikdo voziti v kočiji, in tudi sam je hodil vedno peš, ker se mu je sanjalo enkrat, da je padel pod kočijo.

Glejte, predragi, v kakem strahu so morali živeti celo mogotci poganski. Bali so se ljudij, groma, muh, vode, da celo sanj. — In mi? — Mi ne poznamo teh strahov. — Mi se bojimo le Enega pravičnega sodnika, v čegar rokah je vse, kar imamo in želimo; mi poznamo le en strah in ta je — strah božji.

Kdor se Boga ne boji, mora se bati stvari!

2.

Kam greš?

Tam ob bregu vidim čolnarja pripravljajočega brod. Iz vode vleče železne mač-

pustimo, da mladina npravno propade v vrtimeu strasti, krivi bomo vsega zlega, katero neizogibno dojde na njih družine in pozne vnuke. Lahkoživi, zapravljivi mladeniči bodo slabi, neskrbni gospodarji in pijanci. Ta pa je rak-rana v družabnem življenju posamičnikov, družin, občin in celih narodov. Iz npravnih propalic porajajo se sčasoma gospodarski nemaniči in iz teh narodne izdajice. Skrbimo torej najprej za n r a v n o povzdigo naše mladine; če rešimo mladino npravnega propada, rešimo jo s tem tudi gospodarskega in narodnega poloma. Navajajmo jo torej k poštememu, skromnemu pa trudaljubnemu življenju.

2. Pijančevanje.

V to pa je potrebno, da skušamo na na vse mogoče načine zavreti in po moči zatreti naglavno napako današnje mladine, katera je: lahkomisljena razsipnost in uprav živinsko popivanje.

Iz te grde razvade izvirajo vsi npravni pregreški mladenice; ondi je šola gospodarskih grehov in grob narodnega ponosa in ljubezni do cerkve in domovine. Poglejmo!

Kdo je kriv tolike korupcije v naši okolici, ako ne večkratno skupno popivanje! Kdor ima oči in ušesa, videl je lahko in čul, kaj se ob takih prilikah govori, počenja in vganja!! Kdo more tajiti, da ravno lahkomisljeno popivanje in zapravljanje mladostnih zaslužkev ni provzročilo celo krdelo obupnih nemaničev, kateri so s svojimi lačnimi družinami prava kazen za našo okolico? Ni čudo! Dokler je bil mlad, je ves zaslužek sproti zapil; ženiti se je hotel, družino je dobil — a zraven pa pogum zgubil, da bi si mogel kedaj odpomoči in vdal se je obupnemu kruhoborstvu. In od zavisnih, neznačajnih, obupnih kruhoborcev česa more pričakovati cerkev, česa narod in domovina?!

Pomagajmo tedaj mladini na noge, da se otrese pogubonosne razvade lahkomisljnega čezmernega popivanja. Gojimo v njej ljubezen do varčnosti in štedljivosti; budimo v njej zaupanje v moč jeklene pridnosti ter vstrajnega dela. Le s tako odgojo moremo vspešno se vstaviti naraščajočemu proletarstvu, katero do cela nezadovoljno se sedajnostjo, obupano o boljši bodočnosti, brez vsake samozavesti in časti: je glavni faktor pri raznarodovanju naših okoličanov.

Ako pa pustimo mladini, kakoršna je in še bode, vajeti v roki, ako še netimo nagnjenje, ki je že itak ima mladina do skupnega popivanja, skoro, skoro zaznamo, kam nas tako ravnanje privede: do npravnega, gospodarskega in konečno do narodnega poloma (bankrota) v lepí n a š i goriški okolici!

ke, nateza jadra, popravlja in urejuje vrvi, lovi veter in obrača ladijo sem pa tje. Slednjič poslovi se od prijateljev in odpluje pomorji. Toda počasi, moj čolnar! Povej nam, kam si namenjen? — Odgovori nam: „Ne vem, pojdem za vetrom, kamorkoli me ponese.“

Tamkaj vidim pa vojščaka. Oblekel je železno obleko, vzel seboj samokrese in nabito puško, sedel na konja in potegnil meč iz nožnice. Kam si se pa ti napravil, moj srčni vojščak? — Odgovori nam: „Ne vem, pojdem, kamor me ponese konj.“

Drugje vidim rokodelca. Trudi, poti in muja se ves dan. Pa zakaj se toliko trudiš, prijatelj moj? — Odgovori nam: „Ne vem.“

Zopet drugje vidim zvezdarja. Noč in dan gleda skozi daljnogled luno, solnce in nebo, prebra učene bukve ter si lomi glavo z učenjem. Uprašajmo ga, zakaj dela vse to, odgovori nam: „Ne vem.“

O prijatelji, vse vaše delo je zastonj, vse vaše skrb prazne, ves vaš znoj izgubljen. Da, izgubljen, ker ne delate z namenom, da bi našli Boga, od katerega edino pride sreča in blagoslov.

Prazno je delo brez sreče z nebes!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Delegacije je cesar vsprejel 8. t. m. Predsednik avstrijske delegacije knez Lobkovic je v svojem nagovoru povdarjal, da hoče delegacija vestno proučiti vse predloge imajoč pred očmi toliko potrebe za moč države, kakor tudi koristi prebivalstva, ki je preobremenjeno z davki. Izrazil je tudi sožalje zaradi smrti nadvojvode Albrehta. Cesar je v odgovoru naglašal, da so vnanji odnošaji monarhije popolnoma povoljni, kar posebno pomaga do utrjenja splošnega miru; tudi odnošaji v Bosni in Hercegovini se razvijajo povoljno. Ogrske delegacije predsednik je grof Aladar Andrassy.

Skupni proračun za l. 1896. predložen delegacijam kaže 156,291.463 gold. potrebščine, katerih je 2,692.175 pokritih z raznimi dohodki. Dohodnine od carine je preračunjene 49.047.110 gold. Po odbitku dveh odstotkov, katere mora trpeti državni zaklad ogrski ostane skupna potrebščina 102,451.105 gld., od katerih mora plačati naša polovica 71,722.775 gld. V primeri z lanskim letom je prispevek naše polovice za 1,860.401 gold. več. Za vojaške potrebe se zahteva zopet 3.699.213 gold. več nego v lani in znašajo redne vojaške potrebe 119,745.169 gld., izvenredne pa 14,389.659 gold., za vojno monarhijo pa 13,481.260 gold. Lep denar!

Volilna preosnova. Načrt volilne preosnove, ki je bil v zadnjem Prim. listu v glavnih potezah objavljen, nikjer in nikomur ne vstreza. Se naj prijaznije lice mu kažejo nemški liberalci, ki spoznavajo, da manj volilne pravice se ni moglo dati, če se je sploh hotelo kako preosnovati. Volilni odsek je imel 7. t. m. sejo, in so zastopniki koaliranih strank izjavili, da bodo glasovali za podrobno posvetovanje, vendar so si pridržali pravico predlagati razne spremembe. Govorniki opozicije so načelno zavrgli predlogo, trdeč, da se načrt pododsekov ne zлага z opravičenimi željami sedanjih nevolilcev.

Katoliška stranka na Českem se je začela gibati. Pri zaupnem shodu se je sklenilo, da se ima osnovati osrednji odbor pod predsednikom grofa Alberta Schönborna, ki bo razdeljen v razne odseke. V odboru so slavno znani katoliški veljaki česki, kakor grof Nostic, princ Friderik Schwarzenberg, profesor češkega vseučilišča Ott, in nekateri profesorji češkega bogoslovnega oddelka. Da le ne bo preveč grofov!

Framasoni se čutijo že dovolj močne, da jim ni treba hinavsko skrivati svojih namer. Neki nemški list piše: Civilni zakon vzame papežu in cerkvi družino, brezverska šola jim odvzame mladino, necerkveni pogrebi in sežiganje mrličev jim bodeta odvzela zadnji delež ob smrti, tako bo vničen papež in cerkev. Torej, zadnji namen je vničenje cerkve, in vendar nekateri vedno še mislijo, da so dobri kristjani, vklub temu, da se ne vstavljajo liberalnim postavam, ali pa celo zanje glasujejo!

Dipaulijev predlog, da namreč po znižanju davka takozvani petakarji ne bi izgubili volilnega prava v dosedanji kuriji, je bil 6. tega m. pri davčnem odseku na vrsti v posvetovanju. Minister Plener se je protivil temu predlogu, češ, da ne gre določevati meje med starimi in novimi volilci, ko se ni dognana volilna preosnova. Dipauli se je izjavil, da vs. raja pri svojem predlogu.

Oproščenje od davkov in pristojbin. Fin. min. Plener je državni zbornici predložil načrt za začasno oproščenje davkov in pristojbin onim industrijalnim podjetjem, ki se imajo zasnovati v obsežju Trsta in katastralne občine Milske.

Katoliška načela v liberalni Avstriji. Cesar je bil v Gradcu da otvori novo vseučilišče in novi muzej. Vsa akademična društva prišla so se pokloniti vladarju, le katoliško akademsko društvo „Karolina“ ne, — zakaj ne? — ker so vsa ostala društva izjavila, da ne pridejo v aulo k vsprejemu

Nj. Veličanstva, če bode tudi „Karolina“ navzoča. Pa zakaj taka mrznja proti Karolini? — Pravijo da zato, ker katoliško društvo načelno nasprotuje dvoboju! Toraj zato ker se drži edino prave verske postave, ki ima dvoboj za greh — zato je kakor garjeva ovca. — In zdaj reci kdo, da veliko šolska mladina ni zvesto katoliška?!

Vnanje države.

Štambulov, bivši bulgarski minister-ski predsednik je v hudih škripcih. Preiskovalna komisija je vdobila v roke pismen ukaz njegov iz l. 1878, iz katerega se drastično vidi, kako je Štambulov umel svobodno volitev. Bila je tedaj volitev poslanec in Štambulov kot voditelj je pisal povelniku garnizije v Plevno, naj strelja na volilce, ki so se protivil voliti vladnega kandidata, in bilo jih je blizo 50 oseb deloma umorjenih, deloma težko ranjenih. Tudi so zasledili, da je iz državne blagajne vzel čez en milijon frankov, o katerih ni poročil nikakega računa. Ko je Štambulov izvedel, da je komisija prišla na sled tem njegovim grehom je zbolel in sklenil „po zdravniškem nasvetu“ podati se v Ksrlove vane, a ministerski svet mu ni dal potnega lista. Čuden rešenik in osrečevalec Bolgarije.

Francozi imajo na Madagarskaru vojsko proti domačinom. Ne godi se jim kaj dobro, ker je podnebje nezdravo za Evropejce. Marsikak Francoz pusti kosti v tujih deželi, a doma kadijo voditelji naroda drug drugega sè „slavo domovine“ diuzega vspeha tako ni.

Grof Ferrari v Rimini je ubit; umoril ga je neki Gattei, ud političnega društva „Giuseppe Mazzini“, ker je bil Ferrari izvoljen poslancem v Rimini proti socialistu Barboti. Tako delajo brezbožni socialisti, da bi prišli do krmila. Gorje deželi, kjer zmajajo!

Predsednik italijanske zbornice bo menda neki Tomaž Villa, kateri je osobno zapleten v spletke in sleparije pri rimski banki. Ko je slepar Crispi v imenu vlade predložil vladni večini takega kandidata, se je vzdignil posl. Meardi rekoč, da to ne gre. Ta vgovor je Crispia jako vrgel, ker je mož spoznal, da njegova večina vendar ni tako neumna in sužna, kakor si je lisjak želel. Ako se ne motimo, čakajo starega grešnika britke ure.

Kralj Humbert I je prebral zbranim poslancem slovesni govor, v kojem je naglašal, da je na svetu vse mirno in vse lepo v redu, zlasti tudi gospodarstvo brezbožne Italije. Govor je sestavil Crispi, vladar ga je le prebral.

RAZNOTEROSTI.

Katoliškega shoda ne bo! Zopet ena vesela novica za katoliško stranko. Sklenili so modri možje na Dunaju, da ni letos čas primeren za občni katoliški shod ampak, da naj rajše zborujejo deželni shodi. Pri posvetovanju sta bila tudi naša poslanca Klun in Povše; od krščanskih socialistov knez Lichtenstein in Schindler. Da, da koalicija je panala ono katoliško stranko, koji je katoličanstvo parada, a dobro je vsaj to, da vže zdaj vemo, da katoliškega shoda ne bo, da torej ne bomo cele počitnice ugibali ali bo ali ne bo.

Papežev nuncij. Monsignor Agliardi je šel v Karlove vane, kjer ostane delj časa po zapovedi zdravnikov. Judje in liberalci se vže veselijo, da se ne vrne več na Dunaj.

Narodnopisna razstava v Pragi. Vsi slovanski listi so polni hvale o narodnopisni razstavi v Pragi. Čehi bi radi videli, da bi tudi Njega Veličanstvo presvitli cesar prišel pogledati razstavo. To željo so izrazili cesarju tudi česki poslanca pri vsprejemu avstrijske delegacije. Cesar je odgovoril, da ne ve, ali bo vtegnil.

Hrvatsko. Začel se je z nova razpor v stranki prava. Možje nimajo načel in

menda sami prav ne vedo, kaj hočejo. Za to se prepirajo.

Celjska gimnazija. Poljski klub je sklenil, da bo glasoval za slovenske vspreduke na celjski gimnaziji, ako vlada to predloži.

Stolica za slovenščino na Graškem vseučilišču. Posl. Klun je priporočil vladi vstanovitev učne stolice za slovenščino na vseučilišču v Gracu. Zdaj je začasno preskrbljeno, kar ne more biti v čast našemu narodu. Minister Madeyski je odgovoril, da bo stalno namestil učitelja, kedar najdejo za to sposobnega moža. Upamo torej, da se kmalu najde sposoben učitelj! Dr. Gregorič, ki je ta predlog podpiral, je priporočal tudi ustanovitev pravne fakultete v Ljubljani.

Zavarovalna družba „Austria“ ima 1.200.000 gld. premankljaja. Vse povprašuje, kam je izginil denar? V državnem zboru so krščanski socialisti zahtevali, naj vlada takoj stvar preišče in predloži zbornici. Ta predlog se je odklonil in sprejel se je predlog, naj vlada stvar preišče. Preiskovanje se bo vlekle na dolgo in ne bo imelo nobenega vspeha. — Pri občnem zboru Austrie dne 9. t. m. so zavorovancem odbili 20 % dohodkov. Lepo gospodarstvo liberalne gospode.

Veliki shod delavcev na Dunaju. 9. t. m. zbralo se je v gostilnah v Pratur nad 4000 delavcev. Posl. Pernerstorfer je hotel govoriti v gostilni „Tivoli“ ali policija je spraznila prostore. Delavci so šli potem v drugo gostilno, kjer je govoril delavski voditelj Feigl vklub prepovedi. Tedaj je nastal velik pretep. Redarji so več njih zaprli, ali tudi mej redarji je več ranjenih, zelo nevarno je zadet policijski nadzornik Kudernač. Ministerski predsednik ga je obiskal in pohvalil. Kam pridemo po tej poti?!

Nemarnost ljubljanskega starešinstva. Vže pri prvi seji je novoizvoljeni katoliški starešina dr. Gregorič oistro grajal vsestransko nemarnost ljubljanskega narodno-naprednega starešinstva. Vže pred 8 leti n. pr. se je dovolilo 5000 gld. za *nov mestni načrt* za ljubljansko mesto, a do danes se ni še nič zgodilo. Zda je potres porušil mesto, zidati bo treba hitro, a načrta ni pa ga ni. Lepo gospodarstvo!

Rusija in papež. Cesar Nikolaj II. je izdal ukaz, s kojim ustanovlja poslanstvo pri Sv. očetu. Prvi poslanec pri Sv. očetu je grof Izvoliski, koji je došel v Rim vže l. 1888. Naj bi se ta zveza nikoli ne pretrgala!

Novi potresi v Ljubljani. Usmiljenje o Gospod! Tako je vzdihnil sv. oče, ko je slišal poročilo o ljubljanskem potresu. Toda usodna podzemna moč se ne more še upokojiti. Dne 10. t. m. ob 8. uri 34 minut dopoludne je prestrašil ljubljance nenavadno močan, več sekund trajajoč potres. Bolj plašni ljudje so iz hiš in cerkva bežali na ulice. Tudi v šolah je bilo učiteljem težko ohraniti red in večinoma so takoj izpustili šolsko mladino domov. — Škole ni posebne.

Tako v Ljubljani. Tudi v Gorici, v Gradiški in Trstu se je čutil potres ob 2 popolnoči isti dan ko v Ljubljani ob 8 in 34 min.

Strašna toča je popolnoma uničila poljske pridelke pri Dunajskem Novem Mestu. Škoda je v treh občinah 320.000 gld. Prihiteli so na pomoč vojaki. Tudi na Solnograškem, na Moravskem, na Hrvatskem in v Srbiji je toča napravila velikansko škodo in je vabila več ljudij.

Dve nuni zgoreli ste v Rimu dne 4. t. m. v samostanu mater benediktink, kateri je do tal pogorel.

NOVICE.

Gorica.

Imendan našega knezo-nadžkova dr. A. Zorn-a je 21. t. m. to je ravno na praznik presvetega Srca Jezusovoga. Sv. Alojzij naj izprosi Njega Prezvzišenošči apostolski blagoslov od Srca Jezusovega. Mnoga leta!

Procesija sè sv. rešnim telesom začne jutri ob 8 uri. Ob 7 $\frac{1}{4}$ je slovesna sv. maša v stolni cerkvi. Letos se vdeleži procesije tudi naše „Podporno društvo“. Tako je prav.

Praznik sv. Alojzija se bo tudi letos slovesno obhajal v bogoslovski kapelici. Dne 20 t. m. ob 5. zvečer, bodo slovesne večernice in blagoslov, na praznik slovesna sv. maša ob 8. uri, pop. ob 5. večernice in blagoslov. Po sv. opravilu bo poljubljanje sv. ostankov.

Blg. g. Peter Augscheller, ravnatelj poštnege in telegrafičnega urada v Gorici, obhajal je 9. t. m. štiridesetletnico službovanja. G. Augscheller je doma iz Briksena na Tirolskem in vživa v Gorici mej uradniki in mej občinstvom veliko zapužanje. Uradniki so mu izročili prav lep album v spomin.

Šolske novice. C. kr. gimnazija završi šolsko leto 4. julija in potem začne zrelostni izpit. — Na ž. pripravnici začne se zrelostni izpit 10. julija. Oglasilo se je čez 60 kandidatinj.

Nemški Schulverein je zboroval v nedeljo 9. t. m. v rožni dolini v parku grofa Lauthierija ali kakor se zdaj pravi v Tivoli.

Ples v mestu. Ne moremo si kaj, da ne bi opozorili c. kr. glavarstvo na divje plese v mestu. To je v resnici nekaj groznega, kar je pač samo v Gorici mogoče. Pleše se namreč vprav v mestu s preglasno godbo, pleše se baš na trgih in na cestah, pred cerkvenimi vrati; celo noč se erjovi in razsaja; gnete se vse vprek: žensko in moško, otroci in dijaki, nesramnice in poštene . . . To je javna prostitucija, to je divjaštvo in vrh tega skrajna brezobzirnost do izobraženega občinstva in do gostov v Gorici. Ako vže hočejo plesov, naj si najmo prostor na obkrajju mesta pa naj ga obkolljo, da ne bo smela negodna mladina blizu. Prav lepo prosimo, naj c. kr. glavarstvo stori, kar je prav.

Proti javnim plesom nemarjavajo mnogi župani vložiti prošnjo pri c. kr. glavarstvu, naj bi je prepovedalo radi javne varnosti.

Plesi v Anhovem. Pišejo nam: Med tem ko se tu pa tam po svetu odpravljajo javni plesi, se je po sklepu slav. starešinstva v Anhovem dovolilo take javne plese s pogojem pa, da mora plesna družba plačati v občinsko blagajnico od enega godca 4 gld., če jih je pa več od vsacega 2 gld. Hotelo se je s tem vzeti veselje do plesa našim norim fantom. Ali ne bo nič.

Sklep starešinstva je namreč tako vreden, da ostane edina godba pri ženitvah prosta omenjene takse, za vse druge plese brez izjeme gre plačati gore navedeno takso, zato pa je moj glavni namen povedati, da letos o pustu so imeli naši fantje ples, pa kljub starešinskemu sklepu je naš g. podžupan poprosil in morda še prisilil g. župana, naj dovoli fantom ples brezplačno, kar se je tudi zgodilo. Fantje so drsali in plesali, ne da bi kaj plačali v občinsko blagajno.

Imeli so naši fantje pri tej priliki tudi veliko večerjo, h kateri je bil seveda povabljen tudi naš g. podžupan.

Naših starešin eden pa kot občinski oče plesal in vrtel se je na tem omenjenem plesu se svojo soprogo in štirimi hčerkami, da ga je bilo veselje gledati. Lep vzgled našega vrlega očeta starešina! Kdo naj potem še zameri fantom, ako radi plešejo?!

Lepo slovensko petje v Mernem. Opozarja se nas, da za lepo petje v Mernem sta se trudila največ č. gg. kaplana J. Kalin in Ig. Leban.

Idersko pri Koboridu. Pišejo nam: Pri nas so bile kongcem p. m. obč. volitve, pri katerih je zmagala krémarska stranka, kar je za našo županijo pač žalostno, ker od zdaj naprej se bode vse noči popivalo in plesalo. — Kaj bo iz tega?

Županstvo v Anhovem. Pišejo nam

iz Anhovega: Pošilja se nam povabila od slav. županstva s podpisom „županstvo v Plaveh“, mesto „županstvo v Anhovem“. Naj bi se zanaprej take in enake napake opustilo, kajti g. župan je res v Plaveh, ali županstvo se imenuje od nekdanj Anhovo.

Samomor. V petek jutro našli so ob soški cesti nad Solkanom v krvi ležečega človeka. Bil je po lastni izpovedi samomoric. Pognal si je štiri kroglice v spodnji del života, peta oprasnila mu je čelo. Vendar je upanje, da ozdravi. Doma je iz Rezije. Vzrok samomoru je neznan. —

Mrtvo izvlekli so iz Soče v Solkana mlado žensko. Ne ve se od kod je, ali je po nesreči pala v vodo ali se je sama vrgla.

Za ponesrečene po potresu na Kranjskem so poslali preč. ordinarijatu: Sv. Lucija na Mostu 15 gld., Sedlo 20 gld., Idrija (ob Bači) 40 gld. 50 kr., Grahovo 6 gld., Komen 111 gld. 47 kr., Bovec 20 gld. 3 kr., Bukovo 12 gld. 92 kr., Nemški Rut 7 gld., Doberdob 10 gld., Steržišče 15 gld., St. Martin (na Krasu) 16 gld. 50 kr., Vedrijan 10 gld., Roče 15 gld., Serpenica 20 gld., Kožbana 23 gld., Pevma 80 gld., Čepovan 24 gld., Ravne 19 gld., Gargar 85 gld. 55 kr., St. Martin (v Brdalu) 17 gld., Vipolže 41 gld. 30 kr., St. Ferjan 34 gld., Strassoldo 5 gld. 60 kr., Skodovacca 10 gld., Ravnica 3 gld., Ajdovščina 23 gld. 43 kr., Villesse 5 gld., Farra 8 gld. 10 kr., Piazzutta 5 gld., Ločnik 21 gld. 38 kr. Iz Podbrda so poslali v Ljubljano: fara 35 gld., g. Fr. Straus 3 gld., ga. Neža Straus 2 gld. Upravništvu našega lista je poslala duhovnja Libušenska 42 gld. Bog povrni!

Za Alojzijevišče so darovali: č. g. † Vinko Stabelj, vikar legat 50 gld., č. g. Vuk Leopold, vikar 3 gld. bl. g. Kovačič Peter, čevljar pri Sv. Luciji na Mostu 1 gld., pri pastoralni konferenciji v Cerknem č. g. Murovec Ivan, župnik-dekan 14 gld., č. g. Wester Janez, vikar 5 gld., č. g. Božič Peter, kurat 5 gld., č. g. Kokošar Ivan, župnik 5 gld., č. g. Razpet Franc, vikar 5 gld., č. g. Smid Franc, kaplan 3 gld., č. g. Pavlica Andrej 10 gld.

Trst-Istra.

Posojilnica v Sežani. Vspeh potovanja g. J. Lapanja je nova posojilnica z neomejenim poroštvom v Sežani. Sprejeli so pravila predložena od g. Lapanja in izvolili so ustanovni odbor, čegar predsednik je gospod sodnik Fr. Dukič. Bog blagoslovi!

Iz Istre. Dne 6. t. m. bilo je zborovanje učiteljskega društva za Koperski okraj v Dekanijah. To Vam je krasna velika vas v oljkah in trtah na nizkem brežuljku, ob kojem so lepi travniki. Iz vasi pa je diven razgled na bližnje mesto Koper in morje. Zborovanje je pričelo sè sveto mašo, pri koji so šolski otroci kaj točno in lepo peli. Sv. maše udeležilo se je učiteljstvo in tudi bližnji č. gg. duhovni. V šoli je bil praktični nastop v obeh oddelkih, potem koligijalna kritika. Zelo lepo od gg. učiteljev je bilo povdarjanje spodobne molitve pred šolo in po šoli.

Potem so se obravnavale društvene zadeve. Zborovanje je počastil z svojo navzočnostjo tudi g. okr. nadzornik. Pri obedu povdarjala se je lepa sloga med učiteljstvom in duhovščino, katera je v Koperskem okraju, kakor sploh v slovanski Istri res lepa in trdna. Milo je bilo pri srcu vsacemu, ko je čul iz ust gg. učiteljev zatrdilo, da ostanejo vedno zvesti sinovi matere sv. cerkve. Tako naprej in Bog bode delo blagoslovil. — Zavladala je nekoliko suša, pa tudi toča je po nekijh krajih že dokaj škode provzročila.

Na Plavji, v mali vasi, zidajo ob lastnih stroških novo šolo. Bog daj vspeha.

V Ospu je 16. maja silni vihar vrgel čez gorski rob vbogo staro ženo tako, da se je doslovno razbila v strmini. Se le enajsti dan potem so jo slučajno našli lovci. Ne vemo ne ure ne dneva!

V koperskem okraju je vže pol leta ustanovljena skupščina tretjega reda

sv. Frančiška se sedežem v Ospu, katera lepo napreduje. Dne 28. maja imela je lepo procesijo iz Ospa k Materi Božji na Vročku v Loški fari, in tam sv. mašo se skupnim sv. obhajilom. Nabralo se je pri ti priliki 20 gld. 20 kr. za č. oo. Frančiškane in usmiljene sestre v Ljubljani. Skupščina III. reda priporoča se v molitev!

Nedeljski počitek.

B. Trgovinske industrije.

I. Prodaja jestvin. §. 5. V mestu Trstu (izvzemši okolico), v Gorici, Pulju, Rovinju, Koprju in Piranu je dovoljeno delo ob nedeljah za 6 ur in sicer v Trstu od 8 ure zjutraj do 2 pop., v ostalih, gori navedenih mestih pa razun od 8. ure zjutraj do poludne tudi od 6- do 8. ure zvečer in to v dōbi od 1. oktobra do 31. marca: v dōbi od 1. aprila do 30. septembra pa od 7. do 9. ure zvečer. V vseh drugih krajih pa (ki imajo izpod 6000 duš), je dovoljeno surno delo in sicer od 7. ure zjutraj po 1. popoldne in poleg tega v dōbi od 1. oktobra do 31. marca od 5. do 7. ure zvečer, od 1. aprila do 30. septembra pa od 6. do 8. uri zvečer. Toda pri teh obrtih smejo se pomožni delavci rabiti le 6. ur.

§. 6. O sejmskih dnevih in o dnevih šagre (cerkenega blagoslovljenja), birme, v krajih, kjer je božja pot: na nedeljo, ki pade pred god sv. Miklavža in pred Božični dan, ter ako sveti večer pade na nedeljo, tudi ta dan; na zadnjo nedeljo v pustu; na cvetno nedeljo; in isto tako na kolodvorih, dovoljena je trgovina z jestvinami povsodi 10 ur in sicer od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

V teh dnevih in krajih, ki so omenjeni v tem paragrafu, ne sme pričeti delo zopet ob 6. uri zvečer, kakor je bilo omenjeno v §. 5.

O ljudskih veseljah, tombolah, dirkah itd., more namestništvo dovoliti 10-urno nedeljsko delo v posamičnih krajih.

II. Vse druge trgovinske obrti.

§. 7. V obsežju mesta Trsta, Gorice, Pulja, Rovinja, Koprja, Pirana, je dovoljeno delo ob nedeljah za 6 ur in sicer do 12. ure opoludne; v vseh drugih krajih pa za 8 ur in sicer do 2 popoldne. — Prodajalcem starine in onim, ki posejajo denar proti zastavi, dovoljeno je delo povsodi do 11. uri popoldne. Vsi ti obrtniki pa smejo rabiti pomožne delavce najdalje 6 ur.

§. 8. O sejmskih dnevih, o dnevih šagre (cerkvenega blagoslovljenja); v krajih, kjer je božja pot: na nedeljo pred godom sv. Miklavža in na nedeljo pred Božičem; in ako sveti večer pade na nedeljo; tudi tega dne; na zadnjo prepustno nedeljo; na cvetno nedeljo; potem na kelodvorih, dovoljeno je delo 10 ur in sicer od 8. ure zjutraj do 6. ure popoldne.

§. 9. V onih trgovinskih strokah, ki so omenjene pod B), in I. II., v katerih se osebju ne more dovoliti nedeljski počitek od 12. ure opoludne do prihodnjega jutra, ko se prodajalnica zopet odpre, mora se temu osebju dati popolnoma prosta vsaka druga nedelja in sicer naj se dotično osebje vrsti takó, da so vsako nedeljo drugi prosti. Ako pa to ne bi šlo, potem naj se da dotičnim osebom pol delavnika v počitek.

§. 10. Gledé časa, kateri se mora dovoliti delavcem, da se morejo vdeležiti službe božje, velja to kar je ukazano v §. 4. tega razglasa.

Ta postava je jako mila in popustljiva, ako pomislimo, da bi moral biti cel sveti dan posvečen molitvi, službi božji, počitku in razvedrilu. Cerkev ne more biti zadovoljna s tako postavo, kajti celo angležki in ameriški protestantje imajo mnogo bolj stroge postave, ko je ta naša o nedeljskem počitku. Vemo, da se vlada boji za napredek trgovine ali kje je več trgovine ko na Angleškem in v Ameriki in vender so tam še celo krème in kavarne zaprte ob nedeljah in sicer celi dan?!

Če je pa postava preveč mila, upamo da bo vsaj izvrševanje postave strogo, ker

sicer ne bo iz nje prav nobenega sadu. Zlasti naj se pazi, da ne bodo delavski vajenci delali več ko 6 ur ob nedeljah, ker sicer ne morejo h službi božji in ne h krščanskemu nauku.

Enako. Gost: „Ali se je vže prigo-dilo pri vas, da bi se bil kedo v vaši krémi najedel in napil, nazadnje pa ne imel s čim plačati?“ Krčmar: „O, seveda.“ — Gost: „Kaj ste pa s takim storili?“ — Krčmar: „Iz hiše sem ga vrgel na cesto.“ — Gost: „Verzite tudi mene venkaj.“

V jezi. A: „Kaj te je pa tako raz-dražilo?“ — B: „Kedo bi ne bil razkačen! Zdaj trdi moj sosed, ta osel, da nisem to kar je on.“

Dva vinska brata. Prvi: „Ti si zadnjič, ko sva šla iz kréme, obležal v cestnem jarku. Kaj si si pa mislil, ko si se zbudil?“ Drugi: „Čudil sem se, da ne ležiš ti blizu mene.“

Odgovorni urednik in izdajatelj J. Marušič.
Tiska Hilarijanska tiskarna.

Prihodnja številka „Primorskega Lista“ izide dné 27. junija.

Pojasnilo.

Ker se širi od neke meni nasprotne strani, dajenja moj fotografični zavod v Gorici, naj javno povem, da je to grda in gola laž, ker hvala preč. duhovščini in slav-nemu občinstvu, imam dela vedno zadosti, da mi ga še preostaje. Zato se tukaj pri-likoma lepo zahvaljujem za meni dozdej iz-kazano naklenjenost.

Drugo, kar se mi podtika, žali me še več, ker ni resnica; češ, da sem „švaba“, ker imam nemški priimek. Jaz poudarjam tukaj, da sem rojen v Ljubljani. Ker imam ptuji priimek, nisem jaz kriv. Kar se tiče slovenščine, če tudi mi je ime ptuje, zmo-žen sem že toliko, da ne potrebujem za svoj posel ptujk po zgledu nekaterih tu-kajšnih diletantov in jo pridno rabim v svojih potrebah na vseh straneh.

Zagotovivši preč. duhovščino in slav. občinstvo svojega velicega spoštovanja o-stajam hvaležni

Niggel (Schmalz),
svetlopisec (fotograf).

V Gorici 11. junija 1895.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krémi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne. 30—11

Anton Kuštrin,

v Gosposki ulici v hiši g. dr. Lisjaka št. 23. prodaja različno blago n. pr. sladkor, kavo, moko vsake vrste, kis, milo (čajfo) itd., po-sebno dobro oljkino olje za večno luč v cerkvi itd. 36—14

Novič Franc,

krojač v ulici sv. Klare št. 6, izvršuje razna naročena dela in prodaja narejeno obleko po jako zmernih cenah. 30—13

Ivan Reja

gostilničar 10—9

„ALLA COLOMBA“

ob velikej vojašnici, na desnem voglu v u-lico Morelli, toči domača vina ter postreže tudi z raznimi prav okusnimi jedili.

Delavnica kleparskih, ključarskih,

5-5

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano
izdeluje ter ima v zalogi

cerkvene svetilnice ali stalnice

dve po

iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz me-denine 22, 24, 28, 32 gld., iz tompaka 40, 50 gld.,

obhajilne svetilnice

iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8, 10 gld.

pušice z zvončki

za pobiranje miloščine, iz kositarja po 1-50 gld. iz medenine 5 gld.

štedilna železna ognjišča

vsa železna in tudi razna za vzdati.

!! Pokrivanje zvonikov !!

Barvanje zvonikov

napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov.

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd.

Podpisani priporoča velečastiti duhov-ščini in cerkv. oskrbništvom ter slavnemu občinstvu

pristine garantovane čebelno-voščene

sveče

voščene zvitke, sveče nižjih vrst za stransko razsvetljavo crkvá in pogrebe. Kadilo lagrima, stenje in stekla za večno luč.

Za pristnost sveč, katere nosijo pro-tokol, tvorniško znamko, jamčim z „100 gl. ali 200 kr.“

Nadejaje se obilnih naročil zagota-vljam točno postrežbo po mogoče nizki ceni.

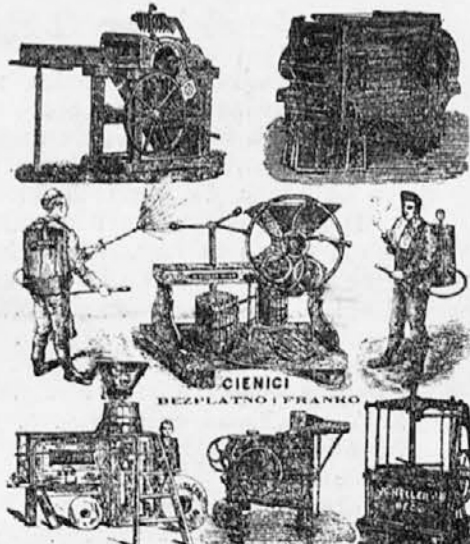
Z odličnim spoštovanjem

18—10 **I. Kopač, svečar**

Vse stroje za kmetijstvo!

15—5

SVE STROJEVE ZA GOSPODARSTVO

IG. HELLER, BEC

II. PRATERSTRASSE BR. 49.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se naroča po pošti

Ubalda pl.

Trnkóczy,

lekar zraven rotovža
v Ljubljani,

priporoča:

ZA ŽELODEC:

Marijalske kapljice za želodec. — (Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld. 3 ducent. 4 gld. 80 kr.

Odvojalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanji, skaženem želodec. — Skatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 skatuljami velja 1 gld. 5 kr.

ZA prsa:

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraščene in otroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

ZA trganje:

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Vsa ta naštetá in vsa druga zdravilna sred-stva se dobivajo v lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. 18—10

Prva žrebljarska zadruga
v Kropi na Gorenjskem

ponuja vsem velesp. trgovcem, podjetnikom, obrtnikom in sl. občinstvu iz najboljše kovine solidno izdelano

ŽELEZNINO

kakor

žreblje, verige, posebno za stavbe potrebno blago

po najnižji ceni, zagotavljajoč točno postrežbo.

Ceniki na zahtevo poštnine

prosto in zastonj.

→ Posebno se svári pred ponarejenim blagom! ←

Ant. Koren,

trgovec v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko, porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada šipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in podobe. 36—12

„JANUS“

Vzajemna zavarovalnica življenja na Dunaju.

Ta zavarovalnica ustanovljena vže l. 1840 je osnovana na vzajemnosti, vsled česar deli svoj čisti dobiček (obresti) zavarovalcem.

Do zdaj se je vže zavarovalo

92.500 osov 25-6

z glavnico 115.912.500 gld.

Zavarovanim se je izplačalo glavnice in dobička (obresti):

17.150.000 gld.

Reservni zalog znaša 11.779.966 gld.

Pojasnila, prospekte, pravila in načrte daja na zahtevo zastonj

Podružnica „JANUS“ v Trstu, Via Cologna 7., v Gorici, Via S. Chiara 10.

36-12 Edvard Paulin,

v Nunski ulici št. 10.

V zalogi ima razne nagrobne vence, biserne in porcelanaste, rože za cerkve, palme, cvetke za nove maše in poroke, voščene sveče, mrtvaške obleke, rakve, trakove, zlate črke i. t. d. po najnižih cenah.

A. GLIUBICH

nova lekarna
v Katabišču

Prav toplo priporoča spodaj navedene tekočine in zdravila.

Dobivajo se: naravne mineralne vode iz raznih studencev.

Kemični, farmacevtski in drogerijski izdelki najbolj čislane domače in tuje zdravilske posebnosti.

Ribje olje, naravno in izvrstno, prijetnega okusa in kemično čisto.

Ribje olje z železom ali železnim jodom.

Najčistejše žveplenokislo apno c. kr. kmetijske šole v Gorici za vinarsko rabo.

Zdravila za živino, konjski cvet, konjski prašek, goveji prašek.

Homeopatična zdravila. 9—9

Trgovina papirja

Ant. Jeretič

GORICA

Semeniška ulica št. 3. — Za veliko vojašnico št. 15.

Zavod za črtanje papirja

Knjigoveznica 18—11

Tvornica

trgovinskih knjig, šolskih zvezkov itd. itd.

Zaloga

pisarskih, risarskih in drugih predmetov,

Šolskih knjig

in drugih učil.

Izključivo zastopstvo

ter edina razprodaja

lesne rezljanice in slamnatega papirja,

za trgovino s sadjem.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici ulica Morelli Stev. 17.

se priporoča velečastiti duhovščini za naravno novih cerkvenih posod! Sprejema tudi staro posodo v prenovljenje. 18—14

Da si zamorejo tudi menj premožne cerkve omisliti razne cerkvene reči, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov naročnikov stavili prav vgodni plačilni pogoji.

Pošilja vsako blago poštnine prosto!

Ilustrovan cenik zastonj in franko.

Laneno oljnati

Firnež

najboljše vrste prodaja

Adolf Hauptmann

tovarna firneža v Ljubljani.

Razpošilja na zahtevanje brezplačno in franko svoj ilustrovani cenilnik oljnatih barv, firnižev, lakov, suhih, kemičnih, prstenih in mineralnih barv, düsseldorfskih oljnatih in akvarelnih barv za umetnike, barv za fotografe, emalj-majolika in lazurnih barv, potrebščin za oljnato in akvarelno slikanje, čopičev, tint, kakor tudi še mnogo drugih predmetov za obrtnijo, šole in domačo rabo. 29—11

Ustanovil l. 1767 Ivan Samassa v Ljubljani.

Ces. in kraj. dvorni zvonar

ALBERT SAMASSA

v Ljubljani

12—6

Zvonovi imajo harmon. in melodične glasove.

Izborna je tudi priprava za zvonjenje, da zvonove do 45 centov more zvoniti en sam mož. Čista kovina srebrne bliščobe. Močan in čist glas.

Garancija pet let.

Cerkvene priprave iz masivnega bron; svečniki, lustri, svetilke, altarni križi, kanonske tablice, lonci za cvetlice itd., dalje gasilnice, pumpe, ograje pri studencih, ventili itd.

Občine in gasilna društva vdobijo naročila tudi na obroke.

Ceniki brezplačno! Štiri častni diplomi.

21 svetinj.

C. kr. priv.

VIRIBUS UNITIS

Martin Poweraj

v Gorici TRAVNIK v Gorici

Edina največja slovenska zaloga blaga za obleke ter izgotovljenih oblek, v kateri se dobi novo blago za vsak stan, posebno za čast. duhovščino!

Prodajam blago tudi na drobno in tako po nizki ceni, da smem vsakega vabiti v svojo prodajalnico. Ukupi se od 80 kr. do 9 gld. m. Plateno blago od 62 kr. do 1 gld. 20 kr. m.

Dobi se sicer v tej zalogi vsake baže obleko po sledečem ceniku,

gotovi talarji za čast. duhovščino	po	12.—	do	28.—	gld.
letne površne suknje „Površniki“	„	12.—	„	28.—	„
Hlače	„	4.—	„	12.—	„
Prsniki	„	2.—	„	8.50	„
Ovratniki	„	—36	„	1.80	„
Salonska obleka	„	24.—	„	45.—	„
Žako, obleka za gospode	„	18.—	„	38.—	„
Navadna obleka za gospode	„	7.—	„	36.—	„
Hlače	„	1.80	„	15.—	„
Obleke za birmance	„	4.—	„	16.—	„
Za dečke	„	1.60	„	16.—	„

Kar dajem s tem na znanje, da ko bi se včasih obleka ne dobila izgotovljena, izgotovi se nemudoma, ter opozarjam gg. odjemnike, da na zahtevo pošljem vzorce za vsaki stan, poštnine prosto na dom!!!